

۱۴۲۸۵۷۹

تاریخ عمومی

کوهنوردی و غارنوردی ایران

از کوه پیمایان آریائی تا هیمالیانوردان ایران

یادمان هفتادمین سال تأسیس فدراسیون کوهنوردی کشور

داوود محمدی خ

سرشناسه	محمدی فر، داود، ۱۳۱۱ -
عنوان و نام پدیدآور	تاریخ عمومی کوهنوردی و غارنوردی ایران : از کوه پیمایان آریایی تا هیمالیانوردان ایران : یادمان هفتادمین سال تأسیس فدراسیون کوهنوردی کشور/ داوود محمدی فر.
مشخصات نشر	تهران: سبزان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۸۰۸ ص.
شابک	978-600-117-192-5
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
موضوع	فدراسیون کوهنوردی جمهوری اسلامی ایران
موضوع	کوهنوردی — ایران — تاریخ
موضوع	کوهنوردی — تاریخ
موضوع	کوهنوردان — ایران
رده‌بندی کنگره	۱۳۹۵ ۹۲۷/۴۴/۴۳GV۱۹۹
رده‌بندی دیویی	۷۹۶/۵۲۲۰۹۵۵:
شماره کتابشناسی ملی	۴۳۱۱۲۰۳
موضوع	Mountaineering -- Iran -- History
موضوع	Mountaineering -- History
موضوع	Mountaineers -- Iran

چاپ:

از سمت مالی و مدیریت مالی استادان بزرگوار آقایان حسین مصوررحمانی دبیر پیشین فدراسیون و سرپرست پیشکسوت کوهنوردی کشور، حسین عسگری (یغمائی‌نژاد) پیشکسوت بزرگ و هوای سنگین زمستانی و اسداله کاظم از مدیران شایسته و کاردان پیشین بانک صادرات ایران

انتشارات سبزا

میدان فردوسی - خیابان فرصت - ساختمان ۵۱ - تلفن: ۸۸۳۱۹۵۵۸-۸۸۸۴۷۰۴۴

تاریخ عمومی کوهنوردی و غارنوردی ایران

از کوه پیمایان آریایی تا هیمالیانوردان ایران

یادمان هفتادمین سال تأسیس فدراسیون کوهنوردی کشور

• تألیف: داوود محمدی فر

• ناشر: سبزان

• خدمات نشر: واحد فنی سبزان

۸۸۳۴۸۹۹۱-۸۸۳۱۹۵۵۷

• نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۶

• تیراژ: ۲۵۰ نسخه

• قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

• چاپ و صحافی: خجسته

فروش اینترنتی از طریق سایت آی‌آی کتاب www.iiketab.com

شابک ۵-۱۹۲-۱۱۷-۶۰۰-۹۷۸ ISBN 978-600-117-192-5

فہرست مطالب

- ۱۔ یادآوری ۱۷
- ۲۔ ہفتاد سال با فدراسیون کوہنوردی (۱۳۲۶ تا ۱۳۹۶) ۱۹
- ۳۔ تولد ہزارہن کوہنوردی کشور ۲۰
- ۴۔ اولین، دومین و تیسرے رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور ۲۲
- ۵۔ سرہنگ محمد خاک چہارمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور ۲۳
- ۶۔ سرہنگ مہدی رحیم پانچمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور ۲۴
- ۷۔ محمد کاظم گیلانپور، ۲۴
- ۸۔ سرہنگ حسینعلی بیات، ششمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور ۲۵
- ۹۔ ہفتمین و ہشتمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، نصرت الہ حاج عظیمی و سروان امیر حسن عقیلی پور ۲۵
- ۱۰۔ نہمین و سیزدھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، استاد حسین رفعتی افشار ۲۵
- ۱۱۔ دھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، تیمسار علی ۲۸
- ۱۲۔ یازدھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، تیمسار سید محمد ریمی لاریجانی ۲۸
- ۱۳۔ دوازدھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، مهندس ابوالقاسم ۲۸
- ۱۴۔ چہاردھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، سپہبد محمود صادق ۲۸
- ۱۵۔ پانزدھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، فلیکس آقایان ۳۳
- ۱۶۔ شانزدھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، احمد اخوان ۳۳
- ۱۷۔ ہفدھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، ہدایت الہ آقای ۳۳
- ۱۸۔ ہجدھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، صادق آقاجانی ۳۳
- ۱۹۔ نوزدھمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، محمدرضا فیاض ۳۳
- ۲۰۔ بیستین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، صادق آقاجانی ۳۳
- ۲۱۔ بیست و یکمین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، ہوایی ۳۳
- ۲۲۔ بیست و دومین رئیس فدراسیون کوہنوردی کشور، محمود شعاعی ۴۳

- ۲۳- بیست و سومین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور، رضا زارعی..... ۴۶
- ۲۴- کوه پیمایان آریائی..... ۶۱
- ۲۵- اسطوره‌های کوه‌پیمای..... ۶۲
- ۲۶- ۱۱۰۰ سال و ۷۱۳ پیش از میلاد مسیح، سال ۴۳۸ میلادی..... ۷۷ و ۷۶
- ۲۷- سال ۷۰۸ خورشیدی..... ۷۸
- ۲۸- ایرانیان نخستین آغازگران و بنیان‌گزاران مستند و مکتوب کوهنوردی جهان کهن..... ۷۸
- ۲۹- دماوند نماد ملی ایران، میراث کوهنوردی جهان..... ۸۶
- ۳۰- دماوند، کهن‌ترین کوه صعود شده‌ی دنیا،..... ۸۶
- ۳۱- کهن‌ترین کوه صعود شده‌ی تاریخ، میراث کوهنوردی جهان..... ۸۸
- ۳۲- دماوند کهن‌ترین کوه صعود شده‌ی دنیا، چرا؟..... ۹۵
- ۳۳- دماوند میراث کوهنوردی جهان..... ۱۰۲
- ۳۴- ابودلف، مُسخر این بهر ل خراجی ینوعی..... ۱۱۵
- ۳۵- پسر امیرکا..... ۱۱۶
- ۳۶- سال ۴۲۴ خورشیدی، راه‌پیمائی بزرگ، خسرو..... ۱۱۷
- ۳۷- کوهنوردان فنی ایران در ده قرن پیش..... ۱۲۲
- ۳۸- سفیر کشور اسپانیا و کوه آتش‌فشان ایران، سال ۹۷ خورشیدی..... ۱۲۴
- ۳۹- سال ۱۰۰۷ خورشیدی، توماس هربرت، در زمان شاه عباس اول..... ۱۲۵
- ۴۰- سال ۱۱۲۰ خورشیدی، نادرشاه و قلعه‌ی بیستون..... ۱۲۶
- ۴۱- سال ۱۱۳۳ خورشیدی، غار قلعه‌ی جوق..... ۱۲۶
- ۴۲- سال ۱۱۶۳ صعود فرانسویان به قلعه‌ی الوند، پیش از صعود آنان به قلعه‌ی منلان..... ۱۲۶
- ۴۳- نخستین صعود به قلعه‌ی دماوند در بیش از دو قرن اخیر..... ۱۲۹
- ۴۴- دیدن قلعه‌ی دماوند از بالای مناره‌ی مسجد شاه اصفهان..... ۱۲۹
- ۴۵- نخستین شب مانی در جهان کوهنوردی روی قلعه‌ی دماوند..... ۱۳۰
- ۴۶- سال ۱۲۱۵ خورشیدی، صعود دو کوهنورد انگلیسی به قلعه‌ی سیلان..... ۱۳۱
- ۴۷- سال ۱۲۱۹ خورشیدی، ماجرای اشکفت یا غار سلمان..... ۱۳۱
- ۴۸- سال ۱۲۲۲، کوه‌نورد و گیاه‌شناسی از کشور اتریش «کوتسی»..... ۱۳۲
- ۴۹- کوه‌نورد فنی کار و معجزه‌گر کردستان..... ۱۳۲
- ۵۰- مستشرق آمریکایی (۱۸۶۲-۱۹۳۷)..... ۱۳۳

- ۵۱- سال ۱۲۳۱ خورشیدی پرچم شیر و خورشید بر فراز قلهی دماوند..... ۱۳۳
- ۵۲- سال ۱۲۳۶ خورشیدی، سرآغاز ورزش کوهنوردی ایران..... ۱۳۴
- ۵۳- مسیو نیکلا و ریزیش کوه..... ۱۴۲
- ۵۴- دهکده یا شهری زیر گدازه‌های آتش فشان دماوند..... ۱۴۲
- ۵۵- آشنایی با فشرده‌ی سوابق کوه‌نوردان غیرایرانی در کشورمان..... ۱۴۷
- ۵۶- دهانه‌ی آتش فشان دماوند و «ادوارد استک»..... ۱۵۲
- ۵۷- سال ۱۲۶۷ خورشیدی، کشف دریاچه‌ی گل گهر..... ۱۵۳
- ۵۸- نخستین صعود زمستانی به قله‌ی دماوند «ژاک ژان ماری دومرگان»..... ۱۵۴
- ۵۹- نخستین نقشه‌ی غارشناسی علمی ایران..... ۱۵۵
- ۶۰- نخستین صعود به قله‌ی شترانکوه..... ۱۵۵
- ۶۱- نخستین صعود به قله‌ی سیرمه یزد..... ۱۵۶
- ۶۲- سال ۱۲۶۹ خورشیدی، صعود عمال السلطنه به قله‌ی دماوند..... ۱۵۶
- ۶۳- سال ۱۲۶۹ خورشیدی، صعود عین سلیمان (قهرمان میرزا سالور) به قله‌ی الوند..... ۱۵۶
- ۶۴- سال ۱۲۷۰ خورشیدی، بازدید «لرد کرگن» از غار شاپور..... ۱۵۷
- ۶۵- سال ۱۲۷۱ خورشیدی، غار شاپور و مساحت آن در فرصت شیرازی..... ۱۵۷
- ۶۶- تخریب مجسمه‌ی شاپور توسط سردار عرب..... ۱۵۷
- ۶۷- شرحی پیرامون غارنوردی و غارشناسی ایران..... ۱۵۹
- ۶۸- مختصری درباره‌ی تاریخ غارشناسی و غارنوردی ایران..... ۱۶۳
- ۶۹- سرآغاز تاریخ غارنوردی ایران..... ۱۷۳
- ۷۰- سال ۱۲۷۲ خورشیدی، صعود ژنرال سرپرسی سایکس به قله‌ی عتقان..... ۱۸۰
- ۷۱- سال ۱۲۷۹ خورشیدی صعود کوه‌نوردان بیمارستان آمریکایی تهران به قله‌ی دماوند..... ۱۸۰
- ۷۲- سال ۱۲۸۱ خورشیدی، نخستین صعود به قله‌ی علم کوه..... ۱۸۱
- ۷۳- سال ۱۲۸۳ خورشیدی، نخستین تابلوهای نقاشی از ورزش کوه‌نوردی ایران..... ۱۸۱
- ۷۴- سال ۱۲۸۵ خورشیدی، بازدید ظهیرالدو از غاری در کوه خورزنه..... ۱۸۲
- ۷۵- سال ۱۲۸۸ خورشیدی، صعود محمود اجل به قله‌ی الوند در هفت سالگی..... ۱۸۳
- ۷۶- سال ۱۲۹۰ خورشیدی، نخستین کلاس‌های کوه‌نوردی در همدان..... ۱۸۳
- ۷۷- سال ۱۲۹۶ خورشیدی، غارنوردان روسی و آمریکائی..... ۱۸۴
- ۷۸- سال ۱۲۹۸ خورشیدی، صعود دکتر «جردن» به قله‌ی دماوند..... ۱۸۴

- ۷۹- رویدادهای مهم کوهنوردی از سال ۱۳۰۴ خورشیدی تا سال ۱۳۲۷ ۱۸۴
- ۸۰- هفتاد سال صعود: مروری کوتاه بر تاریخچهی کوهنوردی شرکت ملی نفت ایران ۱۹۸
- ۸۱- سال ۱۳۲۷ خورشیدی ۲۰۸
- ۸۲- سال ۱۳۲۸ خورشیدی ۲۰۹
- ۸۳- فدراسیون کوه نوردی ۲۱۳
- ۸۴- رؤسای فدراسیون کوهنوردی از سال ۱۳۲۶ تا سال ۱۳۵۷ ۲۱۴
- ۸۵- اساسنامهی فدراسیونهای ورزشی ۲۱۵
- ۸۶- فدراسیونهای کوهنوردی کشور ۲۳۵
- ۸۷- فدراسیون کوهنوردی واقعی در کافهی مرکزی ۲۴۳
- ۸۸- سرلشکر نادر باحانپور اولین رئیس فدراسیون کوهنوردی و اسکی کشور ۲۴۵
- ۸۹- سرهنگ منصور منشی، دومین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۲۴۶
- ۹۰- سال ۱۳۲۹ خورشیدی ۲۴۷
- ۹۱- سال ۱۳۳۰ خورشیدی ۲۵۳
- ۹۲- سال ۱۳۳۱ خورشیدی ۲۵۶
- ۹۳- سال ۱۳۳۲ خورشیدی ۲۵۹
- ۹۴- سرگرد عبدالباقی یحیایی، سومین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۲۶۰
- ۹۵- سال ۱۳۳۳ خورشیدی ۲۶۴
- ۹۶- سال ۱۳۳۴ خورشیدی ۲۶۶
- ۹۷- سرهنگ محمد خاکبیز، چهارمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۲۷۲
- ۹۸- سال ۱۳۳۵ خورشیدی ۲۷۷
- ۹۹- سهم و نقش کنگرههای کوهنوردی در گسترش این ورزش ۲۷۸
- ۱۰۰- کنگرههای کوهنوردی ۲۸۲
- ۱۰۱- سال ۱۳۳۶ خورشیدی ۲۹۳
- ۱۰۲- سومین دورهی برگزاری اردوی پانزده روزهی تربیت کمک راهنما در زایگون ۲۹۴
- ۱۰۳- سال ۱۳۳۷ خورشیدی ۳۰۳
- ۱۰۴- سرهنگ دوم مهدی رحیمی، پنجمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۳۰۵
- ۱۰۵- محمد کاظم گیلانپور، رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور (حکمی که اجرا نشد) ۳۰۹
- ۱۰۶- سرهنگ حسینی بیات، ششمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۳۱۱

- ۱۰۷- سال ۱۳۳۸ خورشیدی ۳۱۵
- ۱۰۸- سال ۱۳۳۹ خورشیدی ۳۲۳
- ۱۰۹- نصرت اله حاج عظیمی، هفتمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۳۲۶
- ۱۱۰- سال ۱۳۴۰ خورشیدی ۳۲۹
- ۱۱۱- سروان امیر حسن عقیلی‌پور، هشتمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۳۳۳
- ۱۱۲- استاد حسین رفعتی افشار، نهمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۳۳۸
- ۱۱۳- سال ۱۳۴۱ خورشیدی ۳۴۸
- ۱۱۴- سال ۱۳۴۲ خورشیدی ۳۶۴
- ۱۱۵- سال ۱۳۴۳ خورشیدی ۳۸۱
- ۱۱۶- سال ۱۳۴۴ خورشیدی ۳۹۵
- ۱۱۷- سومین کنگره ی کوهنوردی ایران ۴۰۰
- ۱۱۸- سال ۱۳۴۵ خورشیدی ۴۱۴
- ۱۱۹- سال ۱۳۴۶ خورشیدی ۴۲۱
- ۱۲۰- سال ۱۳۴۷ خورشیدی ۴۲۵
- ۱۲۱- تیمسار علی اکبر مولوی، دهمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۴۲۵
- ۱۲۲- تیمسار سید موسی رحیمی لاریجانی، یازدهمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۴۲۷
- ۱۲۳- سال ۱۳۴۸ خورشیدی ۴۲۹
- ۱۲۴- پنجمین کنگره ی کوهنوردی کشور ۴۳۱
- ۱۲۵- سال ۱۳۴۹ خورشیدی ۴۳۸
- ۱۲۶- مهندس ابوالقاسم نوروزی، دوازدهمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۴۴۱
- ۱۲۷- سال ۱۳۵۰ خورشیدی ۴۴۴
- ۱۲۸- استاد حسین رفعتی افشار، سیزدهمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۴۵۴
- ۱۲۹- سال ۱۳۵۱ خورشیدی ۴۵۸
- ۱۳۰- سپهد محمود صادقیان، چهاردهمین رئیس فدراسیون کوهنوردی کشور ۴۶۱
- ۱۳۱- سال ۱۳۵۲ خورشیدی ۴۶۳
- ۱۳۲- ششمین کنگره ی کوهنوردی کشور (تبریز) ۴۶۶
- ۱۳۳- پروانه ی ساختمان خانه ی کوهنوردان ۴۷۱
- ۱۳۴- سال ۱۳۵۳ خورشیدی ۴۷۳

- ۱۳۵- هفتمین کنگره‌ی کوه‌نوردی ۴۷۵
- ۱۳۶- سال ۱۳۵۴ خورشیدی ۴۷۸
- ۱۳۷- هشتمین کنگره‌ی کوه‌نوردی کشور (رضائیه) ۴۷۸
- ۱۳۸- سال ۱۳۵۵ خورشیدی ۴۷۹
- ۱۳۹- سال ۱۳۵۶ خورشیدی ۴۸۳
- ۱۴۰- فلیکس آقایان، پانزدهمین و آخرین رئیس فدراسیون کوه‌نوردی و اسکی کشور پیش از سال ۱۳۵۷ ۴۸۵
- ۱۴۱- سال ۱۳۵۷ خورشیدی ۴۸۷
- ۱۴۲- نهمین کنگره کوه‌نوردی کشور (اراک) ۴۸۸
- ۱۴۳- سال ۱۳۵۸ خورشیدی ۴۹۲
- ۱۴۴- سال ۱۳۵۹ خورشیدی ۴۹۵
- ۱۴۵- سال ۱۳۶۰ خورشیدی ۴۹۸
- ۱۴۶- سال ۱۳۶۱ خورشیدی ۵۰۳
- ۱۴۷- سال ۱۳۶۲ خورشیدی ۵۰۷
- ۱۴۸- سال ۱۳۶۳ خورشیدی ۵۱۱
- ۱۴۹- سال ۱۳۶۴ خورشیدی ۵۱۷
- ۱۵۰- سال ۱۳۶۵ خورشیدی ۵۲۱
- ۱۵۱- سال ۱۳۶۶ خورشیدی ۵۲۵
- ۱۵۲- سال ۱۳۶۷ خورشیدی ۵۲۸
- ۱۵۳- سال ۱۳۶۸ خورشیدی ۵۳۲
- ۱۵۴- سال ۱۳۶۹ خورشیدی ۵۳۹
- ۱۵۵- سال ۱۳۷۰ خورشیدی ۵۴۵
- ۱۵۶- سال ۱۳۷۱ خورشیدی ۵۵۱
- ۱۵۷- سال ۱۳۷۲ خورشیدی ۵۵۹
- ۱۵۸- سال ۱۳۷۳ خورشیدی ۵۶۹
- ۱۵۹- سال ۱۳۷۴ خورشیدی ۵۷۷
- ۱۶۰- سال ۱۳۷۵ خورشیدی ۵۸۶
- ۱۶۱- سال ۱۳۷۶ خورشیدی ۵۹۸

- ۱۶۲- سال ۱۳۷۷ خورشیدی ۶۰۹
- ۱۶۳- سال ۱۳۷۸ خورشیدی ۶۲۲
- ۱۶۴- نمودار ورزشی هیات‌های کوهنوردی بانوان کشور ۶۲۵
- ۱۶۵- سال ۱۳۷۹ خورشیدی ۶۴۲
- ۱۶۶- سال ۱۳۸۰ خورشیدی ۶۶۵
- ۱۶۷- کوه‌مردان هشت هزار متری ایران ۶۶۵
- ۱۶۸- گزارش مالی انجمن کوهنوردان ایران ۶۶۹
- ۱۶۹- راه‌پایه‌ی قرارقروم؛ پاسگاه ک ۲ ۶۷۵
- ۱۷۰- دومین گزارش مالی انجمن کوهنوردان ایران ۶۸۱
- ۱۷۱- صورت وضعیت مالی انجمن کوهنوردان ایران ۶۹۴
- ۱۷۲- سال ۱۳۸۱ خورشیدی ۶۹۷
- ۱۷۳- صعود به قله کنیا و نزان ۷۱۲
- ۱۷۴- مصاحبه با خانم فرانسوا ژانسون، مربی راهنمای کوه ۷۱۳
- ۱۷۵- گزارش کمیته‌ی مالی انجمن کوهنوردان ایران ۷۱۶
- ۱۷۶- گرده‌مائی بزرگ کوهنوردان دانشکده ۷۱۷
- ۱۷۷- قطعه‌نامه‌ی همایش کوه‌های کردستان ۷۲۰
- ۱۷۸- صورت درآمد و هزینه‌های انجمن کوهنوردان ایران ۷۲۲
- ۱۷۹- مبالغ جمع‌آوری شده برای خرید دفتر کار انجمن کوهنوردان ایران ۷۲۳
- ۱۸۰- سال ۱۳۸۲ خورشیدی ۷۲۵
- ۱۸۱- صعود به قله‌ی اسپانتیک ۷۰۲۷ متر در پاکستان ۷۳۰
- ۱۸۲- گاشربروم یک، سال ۱۳۸۲، بررسی جامع ماجرای درگذشت کوهنوردان ایران، محمد اوراز ۷۳۵
- ۱۸۳- غار آرمادلو ۷۴۳
- ۱۸۴- گزارش گاهنامه‌ی انجمن کوهنوردان ایران ۷۴۴
- ۱۸۵- مدرسه‌ی یخنوردی میگون ۷۴۸
- ۱۸۶- سال ۱۳۸۳ خورشیدی ۷۵۷
- ۱۸۷- صورت درآمد و هزینه‌های انجمن کوهنوردان ایران ۷۶۴
- ۱۸۸- فهرست کمک‌های نقدی دریافت شده‌ی انجمن ۷۶۴
- ۱۸۹- صعود به قله‌ی برودپیک ۸۰۴۷ متر ۷۶۵

- ۱۹۰- روزشمار صعود به قلعه‌ی موستاک آتا ۷۶۷
- ۱۹۱- صعود به قلعه‌ی اسپانتیک ۷۷۱
- ۱۹۲- صعود به قلعه‌ی لنین ۷۷۲
- ۱۹۳- دره‌ی یخار : بهشت منجمد ۷۷۴
- ۱۹۴- صعود به کلیما نجارو از نگاهی دیگر، درسی از آفریقا ۷۷۸
- ۱۹۵- اورست زیر گام‌های زنان و مردان ایران ۷۸۱
- ۱۹۶- خلاصه‌ی تاریخ هیمالیانوردی در ایران ۷۹۰
- ۱۹۷- باشگاه ۸۰۰۰ متری‌های ایران ۷۹۶
- ۱۹۸- قلعه‌ی ۸۰۰۰ متری دنیا ۷۹۹